

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1307/2023
23.01.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Андриана Стаменковић, адвокат из ..., против тужене Јавна предшколска установа „Пчелица“ Ниш, из Ниша, чији је пуномоћник Тања Савић, адвокат из ..., ради поништаја одлуке о избору кандидата, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 3124/22 од 02.12.2022. године, у седници одржаној 23.01.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 3124/22 од 02.12.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П1 2198/21 од 08.04.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован приговор тужене о стварној ненадлежности суда да поступа по постављеном тужбеном захтеву тужиле. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиле, па је поништено као незаконито решење Конкурсне комисије ЈПУ „Пчелица“ Ниш из Ниша, бр. .. од 19.03.2021. године о избору кандидата на неодређено време за рад на радном месту „васпитач“ са пуним радним временом и то: АА ББ, ВВ, ГГ, ДД, и др. и поништено као незаконито решење директора тужене бр. .. од 07.04.2021. године којим је одбијена жалба тужене на решење бр. .. од 19.03.2021. године. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да изврши поновни избор кандидата по конкурс у од 20.11.2020. године, за пријем у радни однос на неодређено време за рад на радном месту: „васпитач“ са пуним радним временом. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужили накнади трошкове поступка у износу од 106.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 3124/22 од 02.12.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужље на накнаду трошкова одговора на жалбу.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23), у вези одредбе члана 92. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, бр. 10/23) и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужена предшколска установа је 20.11.2020. године донела одлуку о расписивању јавног конкурса за пријем у радни однос на неодређено време већег броја извршилаца за рад на различитим пословима, поред осталог и за рад на пословима васпитача (75 извршилаца). Решењима од 20.11.2020. године и од 01.12.2020. године (укупно 3 решења), директор тужене именован је конкурсну комисију, са задатком да утврди испуњеност услова кандидата из члана 139. Закона о основама система образовања и васпитања, да сачини ужи избор кандидата и упути их на психолошку процену, да сачини листу кандидата који испуњавају услове, да обави разговор са кандидатима и да донесе решење о избору кандидата. Укупно 265 кандидата је поднело пријаве на конкурс, од којих су 243 пријаве оцењене као потпуне, док су 22 пријаве оцењене као непотпуне. Кандидати који су поднели потпуне пријаве упућени су у Националну службу за запошљавање ради вршења психолошке процене. Резултати процене достављени су директору тужене дана 19.12.2021. године, као строго поверљиви.

Након тога, конкурсна комисија сачинила је листу кандидата који испуњавају услове за пријем у радни однос на неодређено време и са њима обавила индивидуални разговор у периоду од 24.02.2021. године до 11.03.2021. године, о чему је сачинила записнике (бр.1283 од 24.02.2021., бр... од 25.02.2021., бр.1339 од 26.02.2021., бр.1371 од 01.03.2021., бр.1394 од 02.03.2021., бр.1429 од 02.03.2021. и бр.1744 од 10.03.2021. године). Индивидуални разговор са тужиљом обављен је дана 25.02.2021. године (записник бр... од 25.02.2021. године), као другим кандидатом за тај дан. У овом записнику је наведено да је тужиља у мањој мери задовољила одговорима, да на конкретну педагошку ситуацију даје конфузне и нејасне одговоре, да јој је сугерисан одговор од стране једног члана комисије и сугерисан јој пример из праксе од стране једног члана комисије, јер понуђеним одговорима није адекватно одговорила на проблем ситуацију. У својим коментарима и запажањима, чланови комисије су записнички констатовали да остале кандидате по конкурс, са којима су обављени индивидуални разговори, оцењивани са „у потпуности задовољава одговорима“, „делимично задовољава одговорима“ и „у мањој мери задовољава одговорима“.

Решењем конкурсне комисије бр .. од 19.03.2021. године, по конкурс за пријем у радни однос на неодређено време, за рад на радном месту васпитач са пуним радним временом изабрано је 75 кандидата чија су имена таксативно наведена у изреци тог решења, с позивом на та да је конкурсна комисија извршила избор кандидата који би по њеној процени најуспешније обављали послове у овој предшколској установи, при

чему испуњавају све услове предвиђене Правилником о организацији и систематизацији послова у ЈПУ Пчелица Ниш. Решењем директора туженог бр .. од 07.04.2021. године, одбијена је као неоснована жалба тужиле изјављена против решења конкурсне комисије бр .. од 19.03.2021. године. Међу странакама није била спорна чињеница да је тужилца као учесник предметног конкурса испуњавала све услове конкурса, као и кандидати из побијаног решења конкурсне комисије бр .. од 19.03.2021. године. Према страначком исказу тужиле, у време расписивања конкурса радила је код тужене на основу уговора на одређено време, конкурс је био за пријем у радни однос на неодређено време, а након обављених индивидуалних разговора није било могуће видети како су кандидати бодовани, колико она има бодова како би видела како је рангирана након 12 година рада иако је током свих тих година испуњавала критеријуме за рад, оцењивана је високим оценама од стране стручних сарадника (кроз хоризонтално вредновање радника). Тужбу у овој правној ствари поднела је 06.05.2021. године.

Полазећи од овако утрђеног чињеничног стања, нижестепени судови су оценили као неоснован истакнути приговор стварне ненадлежности првостепеног суда да поступа у овој правној ствари, с позивом на одредбе члана 22. став 3. и члана 29. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, бр. 116/08 ... 88/18), као и члана 3. Закона о управним споровима („Службени гласник РС“ бр. 111/09). Ово стога што се у конкретном случају тужбени захтев не односи на поништај акта коме је заштита (оцена законитости) обезбеђена у управном спору у смислу Закона о управним споровима, већ се односи на поништај акта о заснивању радног односа, па је за одлучивање у овом радном спору стварно надлежан Основни суд у Нишу као првостепени суд. Поред тога, нижестепени судови су усвојили тужбени захтев, с позивом на члан 36. став 2. у вези члана 60. став 3. Устава РС, члан 193. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05 ... 95/18 – аутентично тумачење), чланове 1. ставови 1. и 2. и 154. ставови 1. – 12. Закона о основама система образовања и васпитања, налазећи да су побијане одлуке незаконите јер тужена није образложила оспорену одлуку о избору кандидата у смислу чланова 135., 154. и 168. Закона о основама система образовања и васпитања.

По оцени Врховног суда, побијана одлука донета је правилном применом материјалног права.

Одредбом члана 154. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“ бр. 88/17 ... 6/20), који је био на снази у време доношења побијаних одлука, прописано је, између осталог, да се пријем у радни однос на неодређено време врши на основу конкурса који расписује директор (став 1.); кандидати попуњавају пријавни формулар на званичној интернет страници министарства, а потребну документацију, заједно са одштампаним пријавним формуларом достављају установи (став 2); конкурс спроводи конкурсна комисија коју именује директор, а обавезан члан комисије је секретар установе, при чему комисија има најмање три члана (став 3); комисија утврђује испуњеност услова кандидата за пријем у радни однос из члана 139. овог закона, у року од осам дана од дана истека рока за пријем пријава (став 4); кандидати из става 4. овог члана који су изабрани у ужи избор у року од осам дана упућују се на психолошку процену способности за рад са децом и ученицима коју врши надлежна служба за послове запошљавања применом стандардизованих поступака (став 5); конкурсна комисија сачињава листу кандидата који испуњавају услове за пријем у радни однос у року од осам дана од дана пријема

результата психолошке процене способности за рад са децом и ученицима (став 6); конкурсна комисија обавља разговор са кандидатима са листе из става 6. овог члана и доноси решења о избору кандидата у року од осам дана од дана обављеног разговора са кандидатима (став 7); кандидат незадовољан решењем о изабраном кандидату може да поднесе жалбу директору, у року од осам дана од дана достављања решења из става 7. овог члана (став 8); директор о жалби одлучује у року од 8 дана од дана подношења (став 9).

У конкретном случају, према утврђено чињеничном стању, тужена предшколска установа је на начин предвиђен горе наведеним одредбама закона спровела поступак избора кандидата за пријем у радни однос на неодређено време за радно место васпитач по јавном конкурсном (расписаног одлуком 20.11.2020. године), по коме је донета првостепене решење бр. .. од 19.03.2021. године о избору избору 75 кандидата, међу којима није била тужиља, а које садржи хронолошко излагање тока поступка по спроведеном конкурсном, али не и разлоге за избор кандидата (чија су имена означена у тужбеном захтеву). Решењем директора тужене бр. .. од 07.04.2021. године одбијена је жалба тужене на решење бр. .. од 19.03.2021. године.

И по оцени Врховног суда побијана решења тужене предшколске установе су незаконита. Закон о основама система образовања и васпитања, прописивањем услова за пријем у радни однос, поступка избора и поступка правне заштите кандидата (члан 154.), отклања произвољност и арбитрерност органа конкурсног поступка. Наиме, у смислу цитираних одредби овог закона органи конкурсног поступка имају обавезу да образложе због чега је један кандидат изабран у односу на другог, јер наспрам те њихове обавезе је право неизабраног кандидата на делотворну праву заштиту. То није могуће остварити ако одлука о избору кандидата не садржи чињенице и закључке на основу којих је извршен избор, што је овде случај. Само по себи прибављање резултата психолошке процене способности кандидата рад са децом, обављање индивидуалног разговора са кандидатима са листе кандидата, сачињавање записника о томе, као и службених белешки, не ослобађа органе конкурсног поступка да изврше рангирање кандидата према резултатима обављених разговора и о томе такође сачине одговарајући записник, као и обавезе да у донетој одлуци о избору, односно неизбору одређеног кандидата по конкурсном наведу разлоге за своју одлуку, који би били подложни провери.

Због тога тужена неосновано у ревизији указује на погрешну примену материјалног права.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка, јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 1. и 154. Закона о парничном поступку.

На основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Мирјана Андријашевић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице

Миланка Ранковић